

VÝROBCE OSUDŮ

MILAN PETRÁK

TRIFID

Milan Petrák
Výrobce osudů

© Milan Petrák, 2006

Cover © Jan Patrik Krásný, 2006

© TRITON, 2006

ISBN 80-7254-918-9

Nakladatelství Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.triton-books.cz

MILAN PETRÁK

VÝROBCE OSUDŮ

VÝROBCE OSUDŮ

MILAN PETRÁK

TRITON

*Za pomoc při psaní této knihy i dalších textů
děkuji své ženě Šárce, Janě Rečkové, Jitce Kolandové,
Václavu Píchovi, Miloši Novotnému a Karlu Dlouhému.*

We let the weirdness in.
Kate Bush

„Kdo jiný?“ zeptal se Kurc a já poprvé pocítil nutkání se na něj vrhnout.

„Tak co? Víte snad o někom jiném?“ opakoval s úsměvem a prsty přitom otáčel sklenicí portského a odraženým světlem nevědomky vrhal na stěnu vinárny i sousední stoly sotva znatelná prasátka.

„Napadají mě desítky lidí, kteří se hodí víc než já. Mám vám dát jejich telefonní čísla?“ blufoval jsem.

„To není třeba, už jsem jim volal,“ přebil můj pokus a dal se do tak hlasitého smíchu, až se po nás několik nejbližších sedících návštěvníků vinárny ohlédlo.

„Znáte mě díky *Válce růží*, je to tak?“

Přikývl a já se neubráníl povzdechu. *Válka růží* mi přinesla proslulost v profesionálním světě, slušnou sumu peněz a znamenala pro mě absolutní vrchol kariéry (teď, ve čtyřiatřiceti, vede cesta už jen dolů), ale zároveň tolik nepříjemných chvil, že se na ni dodnes snažím zapomenout.

„Nezlobte se, nemohu vám z gruntu vyložit důvody, kvůli kterým jsem oslovil právě vás,“ řekl. „Kdybyste je znal, okamžitě byste přestal být vhodnou osobou. Asi chápete, že pro úspěch projektu je nutné, aby jeho hlavní protagonista neznal podrobnosti. Tak co? Berete?“

Jeden z nejlepších fate-makerů na světě si přestal hrát se skleničkou a upřeně se na mě zahleděl. Pocítil jsem lechtání v žaludku. Coby fate-maker, tvůrce osudů, bude mít nad mým životem větší kontrolu než já sám. Zvláště u Marka Kurce jsem si tím mohl být jistý. Většinu svých kolegů převyšoval jak vynalézavostí, tak ctížádostí. Jím vytvářené osudy sledovaly milióny diváků a připojovali se na ně další milióny prožívačů v celé Evropě – všichni lační dozvědět se, jakým směrem se život hlavního hrdiny posune.

Kurc používá úplně jiné postupy, než jakých se drží jeho kolegové. Zatímco oni vyhlašují konkurzy a hlavního aktéra vybírají z tisíců uchazečů, Kurc jde najisto. Vytipuje si svou „oběť“ přímo v reálném životě a snaží se ji pro svůj projekt získat. Osud svého hrdiny ovlivňuje prostřednictvím lidí z jeho okolí včetně příbuzných a přátel. Jiní fate-makeři podobným metodám nedůvěřují nebo si na ně netroufají a dávají přednost „vpašování“ placených herců (dostatečně neznámých) do soukromí hlavních aktérů. Sám jsem se o fate-making nikdy nezajímal, ale Kurc, ten se nedá přehlédnout. Jeho zatím posledním slavným dílem je osud Dana Vrány – řadového úředníka z Raspenavy, ze kterého učinil šéfa středoevropské pobočky Amnesty International. Vrána během svého aktérování téměř úspěšně kandidoval do Evropského parlamentu, oženil se se ženou o patnáct let starší než on sám, rozvedl se s ní a vzal si krásnou dceru mediálního magnáta Berta Kladermanna. O nejdůležitějších událostech v jeho životě psaly na svých předních

stranách všechny – i seriózní – deníky. Nejen prožívači, kteří Vránovy osudy virtuálně sdíleli, ale i diváci, kteří se spokojili s jejich nedokonalým holovizním sledováním, se dodnes přou, za kterými událostmi z Vránova života stál Kurc a ke kterým by došlo tak či tak. A vůbec nejčastěji si tuto otázku jistě klade sám Vrána.

„Ptal jsem se, jestli máte zájem stát se mým aktérem,“ připomněl se Kurc. „Mám pocit, že vám myšlenky zalétly někam jinam.“

Odbyl jsem ho kývnutím hlavy a uvažoval dál. Pokud se Kurcovi upíšu, přijdu o veškeré soukromí. O jeho část přijdou i lidé v mém okolí. Budu žít v nejistotě, co si na mě Kurc vymyslí. Nebudu si moct být nikým jistý, zda se mnou nepokouší na Kurcův pokyn manipulovat. Či zda není sám nevědomky zmanipulován. Přitom jsem se po tom všem hubbuku kolem *Války růží* rozhodl stáhnout do ústraní, zpomalit a věnovat se svému koníčku – generovaným knihám. Před necelým rokem, kdy jsem takto začal žít, bych Kurce odmrštil, jenže teď jsem vnitřně toužil po změně. Úspory mi stačí na dalších pět sedm let pohodlného života, ale co dál? Kromě toho – proč si to nepřiznat – Kurcova nabídka mi lichotila. Jako většina ostatních mužů se považuji za výjimečného a Kurc mi o tom podal nezvratný důkaz.

„Přijímám,“ řekl jsem.

Kurc zvedl obočí. „To jste mě zaskočil.“

„Jak to? Čekal jste, že odmítnu?“

„Věděl jsem, že přijmete. Ale předpokládal jsem, že si vezmete aspoň den na rozmyšlenou.“

Řekl to tak sebejistě, že jsem dostal opět chuť se na něj vrhnout.

„Přijďte během příštího týdne podepsat smlouvu. Minimálně měsíc se nemusíte bát, že by se s vaším životem začalo v souvislosti s fate-makingem něco neočekávaného dít. Napřed nás čeká trochu jiná práce. Víc vám k tomu povím po podpisu smlouvy.“

Přikývl jsem a vyprázdnil svou skleničku. Kurc mi pohotově dolil. Pak zabrblal něco o zimě, natáhl si přes triko s divokým žlutomodrým vzorem podobně výstřední svetr a vysrkl najednou přes polovinu skleničky.

„Potykáme si, ne? Já jsem Marek.“

„Richard,“ řekl jsem a potřásl si s ním rukou. Měl ji jemnou, téměř dívčí.

Krátce před tím, než jsme vinárnu opustili, Kurc mrkl k sousednímu stolu, kde seděl do sebe zahleděný pár, a zajiskřilo mu v očích.

„Podívej, Ríšo,“ zašeptal. „Vidíš tu černovlásku? Krásná, že jo? Tu mít tak pro sebe. Objal bych ji a za-bořil nos do těch jejích nádherných dlouhých vlasů. Přitiskl bych ji k sobě a líbal až do bezvědomí. Pak bych se jí zakousl do krku. Jen dvě malé dírky a pak bych sál a sál tu její výtečnou teplou krev.“

Zmlkl a jakoby zaraženě se na mě podíval a rozpačitě se usmál: „Já jsem asi řekl něco, co jsem neměl, že?“

Stát se mi to s někým jiným, nevěděl bych, co si myslet. Jenže tohle byl Marek Kurc.

„Já vím, že rád mystifikuješ a ještě raději se předvádíš,“ řekl jsem nevzrušeně. „Četl jsem to o tobě v sobotní příloze novin.“

Kurcovy rty se rozevřely do širokého úsměvu. „Ty budeš dobrý aktér,“ řekl a sám si přikývl na znamení souhlasu.

Rozhovor s Kurcem mi v hlavě zněl ještě doma. Původně jsem si chtěl si vygenerovat novou knihu – kdoví, kolik času na čtení mi během fate-makingu zbude. Kromě toho jsem si generoval knihy, psané ve stylu klasiků, kde hlavním hrdinou jsem byl vždy já, a nechtěl jsem, aby je spolu se mnou četli i prožívači.

Minulý týden jsem dočetl hru od Molièra. Hlavním hrdinou byl šlechtic, žijící v ústraní, příliš mu nezáleží, co si o něm myslí ostatní, a přesto se několikrát denně prohlíží v zrcadle. Monitorovacímu softwaru mého generátoru knih se nedá upřít bystrost. Prostřednictvím knížek zkoumám se zaujetím sám sebe, a přitom je to zcela samoučelná činnost. Chci o sobě vědět víc jen proto, abych se poznal, a je mi jedno, zda mi tato znalost kdy k něčemu bude.

Ale dnes jsem se na čtení nemohl soustředit. Už za pár týdnů budu možná stejně slavný jako Dan Vrána. Nic jsem pro to neudělal, ani prstem nehnul, prostě přišel Kurc a z obskurních důvodů, které zná v nejlepším případě jen on, na mě ukázal prstem.

Ale ne – Kurcův zájem nebyl zadarmo. Zaplatil jsem svou účastí v aféře s *Válkou růží* – jen díky ní si mě Kurc všiml. Zatažen jsem do ní byl coby člen představenstva a manažer reklamní agentury Perplex. Už když jsem nastupoval, všiml jsem si rivali-

ty mezi Perplexem a Monticiello – obě společnosti nedávno založené, a přesto nejnápadnější v branži, rychle rostoucí a ještě nedávno spolupracující. Perplex a Monticiello přišly s novou myšlenkou – propagací reklamy. Ve svých šotech lákaly ke sledování reklamních kanálů, upozorňovaly cestovní kanceláře, kde jsou k vidění nejhezčí billboardy a realboardy, každý týden sestavovaly hitparádu nejoblíbenějších reklam a vydávaly časopisy *Reklama a život* a *P.R. for V.I.P.s*. Nějakou dobu to byl náramný byznys, který začal skřípat, když se obě firmy neubránily nutkání využít svých know-how především k propagaci sebe sama. V jejich čele stáli bratřenci – bohužel příliš podobní jeden druhému – ctižádostiví, tvořiví, dychtící po uznání. Perplex i Monticiello prosadily svá jména v médiích a ta se postarala o vzrušení srovnatelné se sportovními mači. Obě firmy měly své fanoušky, milující tu jejich a nenávidějící druhou. Logem Monticiella byla protěž, symbolem Perplexu stylizovaný hranatý čtyřlístek. Tyto rostlinné atributy stačily k tomu, aby se začalo mluvit o *Válce růží*. Obě firmy se nechaly vyhecovat a začaly si na válku skutečně hrát. Nezůstalo u slovních výpadů, vzájemnému přebírání zákazníků a vyhrožování žalobou.

Zatímco byly obě firmy zaměstnány bojem jedné proti druhé, konvenční reklamní agentury (z nichž mnohé byly jejich klienty) se jejich původního nápadu chytly a začaly své reklamy propagovat samy. Perplex a Monticiello jim na oplátku začaly lézt do zelí a přetahovat zákazníky a ve smrtelné křeči se sjednotily a pokusily se ostatní žalovat pro krádež

jejich nápadu. Neuspěly, a navíc reklamní agentury vyrazily do protiútoků a zažalovaly obě firmy za to, že šoty, za které si od nich nechávaly platit a které měly sloužit k propagaci reklam, zneužívaly k vzájemnému více či méně nápadnému zesměšňování. Což byla bohužel pravda.

Pokud jde o mě, hodiny strávené při soudních líčeních, každodenní dotírání novinářů a především zánik Perplexu mě znechutily natolik, že jsem se rozhodl svou profesionální dráhu ukončit, a dokud to půjde, žít z úspor, které mi díky práci pro Perplex slušně nabobtnaly.

Všichni moji bývalí přátelé měli své rodiny, svou práci, svůj nedostatek času, prostě svůj život, a tak mi k základnímu uspokojení potřeby společnosti sloužily srazy Přátel generované knihy. Konaly se jednou týdně u Davida, místopředsedy společnosti. V jeho obývacím pokoji, vybaveném se staromládeckou téměř-elegancí, jsme okupovali gauč, obě křesla, židle kolem mohutného stolu a několik nešťastníků muselo vždy sedět na zemi. Jedno z křesel jsem měl rezervované já, coby předseda, a druhé David.

Ani jsem pořádně neznal jména všech, kteří se u Davida scházeli. Kdysi jsme se začali z legrace oslovovat jmény našich oblíbených autorů a z recese se rychle stalo pravidlo. Já byl Hemingway a z Davida se stal Huxley. Po pravdě řečeno, většina ostatních neměla žádné oblíbené autory a generovala si knihy nikoliv podle konkrétního vzoru, ale jen na zá-

kladě vlastních parametrů (chci román ze středověké Anglie, hlavní hrdinkou ať je královna a tak podobně). Ti dostávali přezdívku podle autora oblíbeného v dětství nebo podle nějaké své vlastnosti (z jednoho vousatého nováčka se stal Verne).

Usadili jsme se a David-Huxley přinesl hrnky, čaj a kávu a my vybalili víno a něco k jídlu.

„Přátelé, začnu tím nejdůležitějším,“ řekl jsem. „Pokud si to ještě nerozmyslím, stanu se aktérem fate-makingu. To znamená, že naše srazy budou veřejné. Můžeme se těšit na slušné množství diváků a proživačů. Samozřejmě za tu cenu, že pokud neodejdu za dveře, nebudete moct říct nic, o čem by se nedověděly statisíce lidí.“

První reakce zahrnovaly nepříliš široký rejstřík od zdvižení obočí přes nervózní zavrtění až po překvapené hvízdnutí.

„Tak to už mě tu nevidíte,“ prohlásila rezolutně Sandová, okamžitě následovaná Homérem.

„Kdo bude tvůj fate-maker?“ zeptal se Huxley. Když jsem odpověděl, k Sandové a Homérovi se přidal Dumas s tím, že to tu Kurc obrátí celé vzhůru nohama.

„Já bych to neviděl tak tragicky,“ ozval se Kipling. „Trocha publicity nemůže škodit.“ Kipling byl nejnovějším členem Přátel. Nevím, jaké je jeho zaměstnání, ale přicházel pokaždé v obleku, hladce oholen a k mé nelibosti výrazně neparfémován.

„Ano, taky doufám, že popularita generovaným knihám spíš pomůže než uškodí,“ přikývl jsem.

„Nejde jen o to,“ řekl Kipling nahlas a vstal ze židle. „My z toho můžeme profitovat. Sám jsi řekl,

že se o nás dozví statisíce lidí. Byl by hřích se jen takhle dál scházet a žvanit.“

„Co chceš tedy dělat, Rudyarde?“

„Poskytovat servis ke generování knih ve velkém. Neříkám, že to bude bůhvíjaký byznys, ale něco by se vydělat mohlo.“

„Máš velké oči,“ oponoval Huxley. „Četba generovaných knih není příliš akční koníček a diváky ani prožívače nepřiláká. Kurc se bude spíš snažit, aby s tím Hemingway přestal – aby nečetl a necho-
dil mezi nás.“

„Snažit se může, ale nakonec to stejně závisí na Hemingwayově rozhodnutí,“ namítl Kipling.

„Možná bych sem měl přestat chodit,“ řekl jsem. „Doposud to byly naše příjemné soukromé srazy. Nechci vás proti vaší vůli zatahovat do toho cirkusu.“

Téměř od všech se mi dostalo ujištění, že si beze mne srazy nedovedou představit a trochu cirkusu snesou. A díky tomu, že Kipling přestal sršet nápa-
dy, nabyl sraz konečně své obvyklé pohody.

Když jsem stoupal po strohém ocelovém schodišti FAMA Studia, neubránil jsem se mravenčení v zádech. Za okamžik překročím Rubikon. Po podpisu už nebude cesty zpět. V tuto chvíli jsem ještě spokojeným panem Nikdo, postavou z reklamní aférky, která se přehnala jako jarní bouřka a která za chvíli upadne do zapomnění.

Jakmile podepíšu, rozjede se vlak, jehož konečná (konečná?) stanice se jmenuje Sláva. Budu slavný, až z toho zblbnu. Opravdu to chci?

Vyšel jsem do prvního patra a octil se na dlouhé, do několika oblouků zahnuté chodbě, zalité září, měnící pozvolna barvu z červené přes oranžovou a zelenou až po modrou. Podle instrukcí, které jsem dostal na recepci, je Kurcova kancelář až na samém konci chodby. Ta byla prázdná a kupodivu zcela tichá. Nehybnost rozbíjelo jen nevtíravé pulsuující světlo.

Octl jsem se u dveří s Kurcovou jmenovkou. Zaclepal jsem a čekal, že mi přijde otevřít asistentka, nicméně ve dveřích se objevil on sám.

„Tak sis to nerozmyslel?“ zazubil se, uvedl mě do své překvapivě skromně zařízené kanceláře a pokynul k řadě tří křesel stojících u stěny. Vybral jsem si prostřední a sekundu se marně snažil najít polohu, která by byla pohodlná.

„Ten podpis jsme mohli samozřejmě vyřídít elektronicky,“ řekl. „Ale chtěl jsem se s tebou setkat osobně. Jednak protože tomu dávám obvykle přednost, jednak – jak už jsem předeslal – ještě než se pustíme do fate-makingu, bude nás čekat krapet odlišná práce. Předpokládám, že víš, o čem se teď hodně diskutuje a jaké referendum se v Evropě chystá.“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Vidím, že pokud jde o fate-making, jsi skutečně panic,“ zasmál se. „Ale tím lépe.“

„O co se tedy jedná?“

„O právo na zachování soukromí na jedné straně a právo na zábavu na straně druhé.“

„Aha, a co se stane, když zvítězí právo na soukromí? Má cenu, abych něco podepisoval? Třeba

právo na soukromí zvítězí a žádná show se konat nebude.“

Kurc vytáhl z kapsy u košile propisku a vyhodil ji do vzduchu. Propiska udělala salto, dosáhla nejvyššího bodu a při cestě zpět skončila v Kurcově ruce. Vymrštil ji do vzduchu ještě jednou, ale tentokrát se mu ji chytit nepovedlo a propiska skončila vedle nohy stolu.

„No nic,“ řekl Kurc a konečně se obrátil zpět ke mně. „Tebe fate-making nemine v žádném případě, to se neboj. Akorát pokud nevyhrajeme, budeme to mít těžší. Některým lidem vadí, že se mohou stát proti své vůli vedlejšími aktéry fate-makingu. Jenže fór je v tom, že to není proti jejich vůli. Dostaneš aktérský přívěsek – ten je dost výrazný a všichni vědí, co znamená. Kdo se nechce producírovat před prožívači, nemusí.“

„No, popravdě řečeno,“ řekl jsem pomalu, „čekám, že mým rodičům a přátelům taky nebude příjemné vystupovat v přenosech. Jenže pokud se jim budou chtít vyhnout, vůbec se se mnou nevidí. Vlastně se mnou nebudou moct vůbec nijak komunikovat.“

„Tak ukrutný fate-making není,“ zasmál se Kurc. „Každý den budeš mít mezi desátou a dvanáctou dopoledne čas jen pro sebe – bez přenosu. Během nich můžeš dělat, o čem nechceš, aby svět věděl. Ale musíš počítat s tím, že se o tom mohu dozvědět já coby tvůj fate-maker.“

„Dvě hodinou jsou fajn, ale mohlo by to být víc.“

„Tví přátelé se můžou mračit, že jsou tvým prostřednictvím na očích miliónům lidem, ale vsadím

se, že sledovat fate-makingové přenosy se jim až doposud líbilo. Nedá se nic dělat – pokud chtějí zábavu, musí být připraveni si zadat. Snad si to lidi uvědomí, až dojde na lámání chleba.“

„Tedy na referendum?“

„Ano. Musíme rozjet pořádnou kampaň – aby se všichni na přenosy s tebou těšili a aby si je nenechali ujít i za tu cenu, že se mohou stát vedlejšími aktéry oni sami.“

Kurc se chvíli hrabal v papírové změti na svém stole, vytáhl dva archy a řekl: „Tady je smlouva. Je připravená zcela standardně – upíšeš se ke čtyřměsíčnímu fate-makingu, jak už jsem řekl, budeš mít právo na dvě hodiny soukromí denně – mimochodem, ty dvě hodiny jsou výhodné i pro mě – lidi si pak lámou hlavu, k čemu je hrdina využívá, a sledují přenosy ještě dychtivěji. Ale zpátky ke smlouvě: nikdo tě samozřejmě nebude sledovat na záchodě nebo ve vaně, obojí je ale časově limitováno – to se dává do smluv od té doby, co jeden aktér místo vykonávání potřeby z toalety tajně telefonoval kamarádům. O milostné scény veřejnost samozřejmě připravit nemůžeme – pro diváky je obvykle snímáme tak, aby toho nebylo moc vidět, zato prožívači si je užijí natvrdo – jinak to nejde. Konec konců, když vrazili spoustu peněz do vybavení a kombinéz, zaslouží si trochu povyražení. Co je obzvlášť důležité – při přenosech nesmíš nijak naznačovat, že se jedná o fate-making a ty jsi snímán – to kvůli zachování autenticity. Tedy jejího zdání. Já budu modelovat tvůj život, ale nesmím nijak ohrozit tvé zdraví. Ani psychické. Neusmívej se tomu. V Argentině skončil

jeden aktér na psychiatrii a pak se samozřejmě se svým fate-makerem soudil.“

„Kdo vyhrál?“

„Přece ten fate-maker,“ zasmál se Kurc.

Vzal jsem si jedno paré a pustil se do důkladného pročítání. Kurc se mezitím obrátil k obrazovce počítače a střídavě zuřivě bušil do kláves a zíral zamýšleně z okna.

„Čím to můžu podepsat?“ zeptal jsem se.

Kurc koukal kamsi do rohu a nereagoval.

„Čím to můžu podepsat?“ opakoval jsem nahlas.

Zvedl prudce hlavu a omluvně se usmál: „Promiň, nějak jsem se příliš hluboko ponořil do svých povrchních myšlenek.“ Přelétl očima nepořádek na stole, několikrát po něm zatápal rukama, pak povzdychl a sehnul se pro spadlou propisku.

Napadlo mě, že bych měl rozhodnutí odložit – půjčit si aspoň na den smlouvu domů a vše si ještě jednou promyslet, ale potlačil jsem tu myšlenku a na příslušný řádek vetnul svůj podpis. Kostky jsou vrženy!

Rodičům jsem se rozhodl povědět o svém aktérování osobně. Hned druhý den jsem se vypravil do Příbrami a zazvonil u dveří jejich domku.

S oznámením velké noviny jsem počkal do oběda. Máma nalila polévku do talířů, já vysrkl prvních pár lžic a co nejnenuceněji jsem řekl: „Budu aktérem fate-makingu. Marek Kurc si mě vybral.“

Máma odložila lžici a nevěřičně si mě přeměřila. „Co?! Ty se budeš všem předvádět?“

„Ano, když tomu tak chceš říkat.“

„Co tě to napadlo?“ Mámin hlas zněl spíš polekaně než rozzlobeně.

„Kurc mě sám oslovil.“

„Tak to nás čeká pěkný blázonec,“ povzdechla a sáhla opět po lžici.

„Může to mít i svoje kladné stránky,“ poznamenal táta. „Třeba se Kurc postará, aby se Ríša oženil.“

„Hm, to jsem zvědavá.“

„V každém případě se budu snažit, aby na mě jeho manipulace platily co nejméně. Takže nevím, jestli to s tou svatbou vyjde,“ zasmál jsem se.

„Jak dlouho to bude trvat?“ zeptala se po chvíli mlčení máma.

„Čtyři měsíce.“

Máma vstala a sklidila prázdné polévkové talíře ze stolu. Prudké a zároveň nejisté pohyby prozrazovaly její rozrušení.

„Takže se s tebou buď čtyři měsíce nevidíme, nebo se budeme muset přede všemi ukazovat?“

„Aktéři přece mají nějaký čas na soukromí. Tak zlé to nebude,“ zabručel táta.

Nad stolem zavoněla domácí sójová pečeně s houskovými knedlíky.

„Přesně tak,“ řekl jsem. „Každý den od deseti do dvanácti mám volno.“

„Takže tě uvidíme akorát v neděli dopoledne,“ řekla máma. Její hlas zněl – navzdory obsahu slov – smířlivěji.

Zbytek dne nepřišla na fate-making téměř řeč. Jen máma si na něj občas vzpomněla, zavrtěla hlavou a tiše řekla: „Tak ty budeš aktérem.“

Při loučení jsem měl podstatně lepší náladu než ráno. Rozhovor, do kterého se mi vůbec nechtělo, mám za sebou, naši jsou o fate-makingu zpraveni a jsou s ním – v rámci možností – smířeni.

Večer mi volal rozrušený Kurc. „Bojovníci za právo na soukromí vytáhli do boje. Články, výzvy, přesvědčovací akce. Je čas zahájit naši kampaň. Prakticky okamžitě. Musíme se postarat, aby se lidi nemohli dočkat, až začnou tvoje přenosy. Pomůžte nám, že moje jméno je známé v celé Evropě, ale musíme dostat do popředí tebe. *Válka růží* bohužel nepřekročila hranice Čech a Moravy. Už jsem začal pracovat na tom, aby se o ní psalo i v zahraničí.“

„To mám radost,“ povzdechl jsem. „Sám se na ni snažím zapomenout, a ty ji teď hodláš oprašovat.“

„Ty nerad vzpomínáš na *Válku růží*?“ zasmál se. „Na svoje aktérování budeš mít mnohem horší vzpomínky.“

„Nech toho!“

„Nečerti se! Mám pro tebe i příjemnou zprávu. Pokud během zítřka uslyšíš žuchnutí, tak to přistála na tvém účtu záloha.“

„No nevím. Kdysi mi chodila výplata na účet každý měsíc, ale nikdy nic nežuchlo.“

„Asi jsi byl špatně placený!“ rozesmál se Kurc a dodal: „V rámci tvé propagace nás čekají nějaká interview, tak na to buď připravený.“

„No jo.“

„Pozítří v devět dopoledně tě čekám u sebe. Dáme se do práce.“

„Jo, budu tam.“

„Výborně, tak se měj.“

„Čau.“

Vypnul jsem mobil, a protože jsem zatoužil po oddychové četbě, vygeneroval jsem si povídku od Milana Štajera.

ÚSKALÍ DROBNÝCH ÚCHYLEK

Každý z nás má svoje zvláštnosti, libůstky a drobné úchylky. Jedna taková podivnost pana Davídka se týkala vyprazdňování. Neměl sice nic proti záchodům a pisoárům, ale přece jenom když mohl, dával přednost močení někde venku. To ale neznamená, že byste ho přistihli, jak si ulevuje u kandelábru. Líbilo se mu to jenom v přírodě, na čerstvém vzduchu.

Proto také, když cítil nutkání na večírku na chatě manželů Fóglových, nezamířil do porcelánové místnůstky (stejně tam zrovna seděla slečna Vlčková), ale k venkovním dveřím. Venku právě probíhal příjemným vánkem vyzdobený teplý večer, který si přímo říkal o to, aby ho pan Davídek poctil svým úkonem. Muž si rozepnul poklopec a zhluboka vdechl vzduch provoněný jabloňovými květy. Pak už jen stál, pozoroval dorůstající měsíc a poslouchal, jak se temné šplouchání vln blízké přehrady doplňuje se syčením moči stříkající na trávu. Požitek, který mu tato chvíle byla schopná přinést, snad zdědil po svých dávných předcích, kteří si takto ulevovali cestou z úspěšného lovu na mamuta. Ano, přesně tak si v tu chvíli připadal.

Ve chvíli, kdy se vyprázdněný pan Davídek vrátil do chaty, se o něčem přel pan Fógl s panem Novákem.

„Já ti říkám, že tahle chata je přesně na východ od Plané,“ tvrdil pan Fógl. „Všimni si, že když fouká vítr,

tak je to pokaždý od Plané. A snad se oba shodneme na tom, že v naší zeměpisný šířce a tloušťce převládají západní větry.“

„Co to povídáš?“ odporoval pan Novák. „Než jsem sem vyrazil, tak jsem se díval na mapu a jasně jsem viděl, že tahle chata leží severovýchodně od města. Spíš severně. Škoda, že jsem tu mapu nevzal sebou.“ Najednou mu hlavou bleskl nápad a obrátil se na pana Davídka. „René, ty jsi byl teď venku. Řekni, odkud foukal vítr?“

„Já si toho nevšimnul. Byla tam tma,“ zažertoval pan Davídek.

„Ty jsi blázen,“ posmíval se pan Fógl svému oponentovi. „René si odskočil nadýchat čerstvého vzduchu, a ne hrát si na kohouta na báni.“

„Vždyť tady není o nic horší vzduch než venku,“ ozvala se dotčeně paní Nováková, jediná kuřačka z celé sešlosti. Své cigarety kouřila ohleduplně u dokořán otevřeného okna, a proto se jí poznámka o čerstvém vzduchu nelíbila.

„Ne, to nebylo kvůli vzduchu,“ uklidňoval ji rychle pan Davídek. „Já jsem romantická povaha, tak mě to na chvíli vytáhlo ven.“

„Tak teď už tomu rozumím,“ rozesmál se pan Fógl. A ukázal na slečnu Vlčkovou: „Tady Jindřiška je taky romantická povaha. Proto byla s tebou venku, ne?“

„To není pravda,“ bránila se slečna Vlčková. „Byla jsem na toaletě. Je tu větší teplo, než jsem čekala, tak jsem si šla sundat punčochy.“

Pan Fógl zajásal: „No vidíte, měl jsem pravdu. Přišla přitom o punčochy!“

Přítele slečny Vlčkové Petra Mládka tento obrat v diskuzi nijak nevzrušil. Seděl si v rohu a sledoval na nakřáplé přenosné televizi basketbal. Horší to už bylo s paní

Davídkovou. Ta se na svého muže přísně podívala, a když získala dojem, že je jejíma očima dostatečně probodaný, pravila: „Rendo, tak řekni, cos tam venku dělal. Jinak budeš mít ostudu ty i já.“

Bylo by zcela přirozené využít toho, že záchod byl v inkriminovaný okamžik obsazený, a zamumlat třeba: „No to víte, to pivo začalo pracovat... už to nešlo vydržet a toaleta zrovna nebyla volná... tak jsem musel ven.“ Jenže tím by pan Davídek ohrozil své tajemství o zálibě v močení pod širým nebem. Všechno, jen to ne! „Vždyť jsem byl venku sotva minutu. Proč z toho děláte aféru?“ vykřikl podrážděně. Svým zvoláním způsobil, že se o jeho krátkou nepřítomnost začali kromě Petra Mládka zajímat úplně všichni – včetně paní Fóglové, která právě hovořila s paní Novákovou. Obě ženy mluvily najednou a nevybíravě se překřikovaly. Rozumět šlo ale jen hlasitější paní Fóglové, která najednou – sotva dořekla: „Já oceňuju vaše zkušenosti v tom oboru, a proto mě velmi zajímá váš názor“ – zmlkla a její obličej ztuhl. Ač úspěšná lékařka, byla to jednoduchá osoba. Ze zaslechnutých útržků o Davídkově zmizení a slečně Vlčkové jí bylo v mžiku vše jasné. V očích se jí objevila nenávisť. Pan Davídek se určitě vypařil ven, aby natrhal Jindřišce růže. Přesně ty čajové růže, o které se ona s takovou péčí a pýchou stará. Už před měsícem jí přesně tohle provedl švagr. „Co jste dělal mezi těmi záhony?“ vyštěkla.

„Nic, jen jsem se byl trochu protáhnout,“ mumlal polekaný pan Davídek.

„Nemyslete si, já mám ty růže spočítaný,“ řekla výhružně, ale už tišším hlasem. Kromě jejího muže, který otočil oči v sloup, nikdo nechápal, o čem je řeč.

„Tak už chudáka Reného nechte,“ pravil mírně Petr Mládek. „Já ho chápu. Venku je opravdu nádherný večer. Co kdybychom se trochu prošli?“

Společnost, unavená řešením Davídkova případu, ochotně souhlasila. Všichni vyběhli s radostí z chaty, jen Mládek zůstal u svého basketbalu.

Venku bylo stále hezky, ale procházka se příliš nevyvedla. Pan Davídek sledoval napjatě slečnu Vlčkovou, která vyšla bosa a chvíli se pohybovala v blízkosti místa, kde on zanechal svůj teplý vlhký podpis. A paní Fóglová se zase snažila ve tmě přepočítat růže.

Až do konce večírku se paní Davídková chovala pro jistotu odměřeně jak ke svému muži, tak i ke slečně Vlčkové. Pan Davídek si v duchu lál. Stačilo jen trochu zatnout zuby a říci hned na začátku všem pravdu; ušetřil by si celé další martyrium. No nevádí, příště budu chytřejší, pomyslel si.

Moc příležitostí ale k tomu už neměl. Zakrátko po večerní příhodě s ním přestala být manželka ochotná chodit mezi lidmi. Stalo se to na výročí svatby manželů Lázničkových. Pan Davídek se najednou zvedl, prohlásil: „Omluvte mě na okamžik. Dostal se mi mezi zuby kousek masa. Já jsem zvyklý se vždycky na to, co vyštourám, podívat. Víím, že to nepůsobí moc hezky, tak si raději na minutu odskočím do koupelny,“ a zmizel. Paní Lázničková, dlouholetá kamarádka paní Davídkové, si všimla, že tu tento nezvyklý skutek silně rozrušil. Poznala to podle toho, že si nešťastná žena postupně vyškubla několik vlasů a vztekla je roztrhala na malé kousky. To víte, to jsou ty podivné zvyky.